817/09

Den 14. april 2009 blev i sag nr. 74.250:

xxxx xxxxx xxxxx xxxxxx
xxxxxxxxx
xxxxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxxx xxx xx xxxxx
xxxx xxxxxxxxxxxxx

mod

Juristernes og Økonomernes
Pensionskasse
Gl. Kongevej 11
1610 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Boet efter afdøde forsikrede, der havde pensionsordning i Juristernes og Økonomernes Pensionskasse (JØP), klager over selskabets afvisning af at udbetale supplerende engangsydelse.

Pensionskassen har henvist til, at det har udbetalt ydelser til forsikrede og dennes efterladte i henhold til pensionsregulativet.

I den til nævnet fremsendte klage af 26/11 2008 hedder det bl.a.:

"**1. Sagsfremstilling:**

- S.B.L. var medlem af jøps pensionskasse. Han fyldte 60 år den 30. maj 2006. Fjorten dage efter fik han konstateret kræft i bugspytkirtlen.

- S.B.L. fik tilkendt invalidepension fra d. 1. juli 2006.

- Før hans død d. 9. oktober 2007, oplyste S.B.L. os om, at han havde en supplerende engangsydelse stående i pensionskassen. Den ville blive udbetalt ved hans død, da han valgte ikke at få den udbetalt som 60-årig.

- Efter S.B.L.s død, afviser jøp at udbetale den supplerende engangsydelse, da pensionskassen siger, den var indregnet i invalidepensionen - og derfor blev det beløb marginalt højere. Pensionskassen siger (pr. telefon), at den supplerende engangsydelse automatisk indregnes i invalidepensionen. På direkte forespørgsel pr. telefon giver man os prin-

cipielt ret i, at S.B.L. kunne have valgt at få engangsydelsen udbetalt som 60-årig. Pensionskassen vil dog ikke oplyse, om man drøftede dette med ham.

- Boet anmoder om aktindsigt, men får afslag af jøp. Boet ønsker med aktindsigten at finde ud af, om S.B.L. er blevet orienteret om, at engangsydelsen ville indgå i invalidepensionen, samt om han har valgt dette, frem for at få engangsydelsen udbetalt, som han kunne, da han blev 60 år.

- Boet klager til jøps bestyrelse jf. vedlagte brev.

- I bestyrelsens svar d. 12. juni 2008 skriver denne, at S.B.L. ikke anmodede om udbetaling af den supplerende engangsydelse, inden han søgte om invalidepension. Bestyrelsen mener, at jøp har oplyst om muligheden for at få udbetalt supplerende engangsydelse i sine årlige pensionsoversigter. Bestyrelsen mener derfor, at S.B.L. burde have vidst, at han skulle have anmodet om at få den supplerende engangsydelse udbetalt, da han blev 60 år, og inden han blev invalidepensionist.

2. Boets argumenter:
Grundlæggende er vi uforstående overfor den manglende vejledning af S.B.L. samt afslaget på aktindsigt, som måske kunne have givet os svar på vores spørgsmål. Nedenfor følger boets argumentation for, hvorfor vi mener, at der må være begået en sagsbehandlingsfejl.

Med kræft i bugspytkirtlen lever størstedelen i højst 2 år. S.B.L. levede i 1 år og 5 måneder. Med en sygdom, hvor man ved, at man med al sandsynlighed ikke lever længe, er det klart, at det giver bedst mening at få et stort beløb udbetalt med det samme, især i betragtning af, at S.B.L. ikke var berettiget til beløb ved kritisk sygdom, da han var hvilende medlem af pensionskassen.

Vi mener således ikke, at S.B.L. aktivt har afslået at få udbetalt den supplerende engangsydelse, inden han fik tilkendt invalidepensionen.

I bestyrelsens svar af 12. juni 2008 fremgår det, at bestyrelsen mener, at jøp har opfyldt sin rådgivningsforpligtelse ved at sende årlige pensionsoversigter til medlemmerne. Af denne pensionsoversigt fremgår det, at den supplerende engangsydelse kan udbetales, når medlemmet fylder 60 år uafhængigt af, om medlemmet far udbetalt hel eller delvis alderspension.
Vi mener, at enhver der ikke sidder med pension til daglig, vil regne med, at alderspension og invalidepension i udgangspunktet er det samme. Formuleringerne i pensionsmeddelelse og pensionsregulativet er derfor uklare og kan misforstås.

Vi mener ikke, at jøp lever op til sin informationsforpligtelse, da Pensionsregulativet ikke automatisk udsendes til medlemmer. Ved ansøgning om invalidepension modtog S.B.L. et 'notat om invalidepension' dateret december 2005, der overhovedet ikke nævner den supplerende engangsydelse. Hverken ved tildelingen af invalidepensionen, eller den efterfølgende årlige pensionsopgørelse bliver der gjort opmærksom på, at invalidepensionen er forhøjet som følge af, at den supplerende engangsydelse ikke er blevet udbetalt.
Det fremgår heller ikke af jøps hjemmeside, at den supplerende engangsydelse bortfalder ved invalidepensionering.

Efter nærlæsning af pensionsregulativet medgiver vi, at undtagelsen til hovedreglen vedr. udbetaling af supplerende engangsydelse, fremgår af pensionsregulativ 1 § 6a, men det fremgår ikke af den årlige pensionsoversigt, at supplerende engangsydelse bortfalder ved

invalidepensionering. Tværtimod fremgår det, at man kan få den supplerende engangsydelse uafhængigt af: '*om medlemmet får helt eller delvis alderspension*'.
Efter nærlæsning af § 6a, stk. 3 fremgår det, at man efter begæring kan få konverteret sin supplerende engangsydelse til livsbetinget supplering af alderspensionen.

I forlængelse af pensionshavers rettigheder, som de er udtrykt i § 6a, stk. 3 i pensionsregulativet undrer det os, at S.B.L. ikke også udtrykkeligt skulle tage stilling til, om den supplerende engangsydelse alternativt skulle overføres til en livsvarig supplering af invalidepensionen, da han i lighed med alderspensionister jo var berettiget til at få den udbetalt, inden han blev tilkendt invalidepension.

En alderspensionist, der er ved sine fulde fem, skal altså skriftligt begære, hvornår og hvorledes den supplerende engangsydelse skal udbetales, mens en 60-årig sygdomsramt person, der skal på invalidepension, tilsyneladende ikke automatisk bliver foreholdt de samme valgmuligheder.

Vi har ikke kunnet få aktindsigt i pensionskassens behandling af S.B.L.s sag. Bestyrelsen skriver, at S.B.L. ikke anmodede om udbetaling af den supplerende engangsydelse.

På den baggrund ønsker vi at vide, om S.B.L. aktivt har tilvalgt en livsvarig højere invalidepension.

Vi mener, at jøp ikke alene har en forpligtelse til at kende de pensionsregler, pensionskassen administrerer, men også en forpligtelse til at rådgive medlemmerne i forhold til deres rettigheder, ikke at fortie deres rettigheder. Derfor burde det kunne forventes, at jøp over for S.B.L., som invalidepensionsberettiget gør det klart, at han skal tage stilling til, om han ville have den supplerende engangsydelse udbetalt inden pensioneringen, eller om han alternativt ønsker en livsvarig supplering af invalidepensionen. S.B.L. burde have været fuldt oplyst om grundlaget for dette valg, herunder om konsekvenserne i tilfælde af undladelse af udbetaling inden pensionering, så han havde haft mulighed for at foretage et bevidst valg. Nu virker det, som om det er jøp, der i stedet har valgt for ham - stik imod hans egne økonomiske interesser, intentioner og ønsker.

Da vores far var økonom, ville han, med den rette rådgivning, have kunnet regne ud, at det bedre kunne betale sig at få udbetalt den supplerende engangsydelse og lade denne supplere pensionen de få måneder, han havde tilbage at leve i. At han ikke gjorde det, skyldtes udelukkende, at han gerne ville sikre, at der var mere til hans 4 børn.
Sammenholdes ovenstående med det faktum, at en højere invalidepension fra jøp reducerer den offentlige førtidspension, forekommer det uforståeligt for os, at S.B.L. aktivt skulle have tilvalgt en livsvarig højere invalidepension.

Da vi er blevet nægtet aktindsigt, kan vi ikke se, om jøp har levet op til bare mindstekravet til en rådgivning.

Vi formoder derfor, at den (eventuelt) manglende rådgivning er skyld i, at S.B.L. ikke - som forventet - efterlod en supplerende engangsydelse til sine arvinger.

3. Hvad vil vi opnå hos selskabet?

- Boet ønsker udlagt et beløb svarende til forskellen mellem den supplerende engangsydelse og den forhøjelse af pensionen, som S.B.L. nåede at modtage i 1 år og 4 måneder."

Heroverfor har selskabet i skrivelse af 5/1 2009 til nævnet anført:

"Medlemmet ansøgte om invalidepension fra JØP ved brev af 28.8.2006 og der bevilges invalidepension fra 1.7.2006.

JØP modtager meddelelse fra folkeregisteret, at S.B.L. er afgået ved døden den 9.10.2007.

Der udbetales ugifteydelse på i alt 380.112 kr., der udbetales med 1/4 til hvert af S.B.L.s børn.

S.B.L. var medlem i JØPs afd 1. Efter pensionsregulativet består ydelserne af alderspension og risikodækninger ved invaliditet og død. Invalidepension udbetales, når medlemmets erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykke som DJØF'er, er nedsat med mindst 2/3 af den normale erhvervsevne. Det er endvidere en betingelse, at erhvervsevnenedsættelsen er af en vis varighed. Invalidepensionen tilkendes som en livsvarig ydelse.

Alderspensionen udbetales tidligst fra medlemmet fylder 60 år. Alderspensionen består af en løbende livsvarig pension og en engangssum, supplerende engangsydelse. Den supplerende engangsydelse kan konverteres til en forhøjelse af den løbende livsvarige pension.

Den supplerende engangsydelse kan udbetales når medlemmet fylder 60 år uanset om medlemmet får udbetalt løbende livsvarig pension eller ej.

Medlemmer, der får udbetalt invalidepension, er ikke berettiget til at få udbetalt alderspension, hverken den løbende pension eller supplerende engangsydelse.

Pensionskassen informerer løbende om medlemmernes dækninger i deri årlige pensionsoversigt. I den supplerende vejledning til pensionsoversigten (Bilag … som er en del af pensionsoversigten, anføres 'Reglerne om JØPs pensionsydelser fremgår af Regulativ 1 og Gruppeforsikringsmeddelelsen, som du kan læse på hjemmesiden eller bestilles hos JØP'.

Reglerne om supplerende engangsydelse findes i § 6 a i regulativ 1 (Bilag …). Det fremgik i 2006 af § 6 a, stk. 1, at supplerende engangsydelse udbetales til medlemmer, som ikke oppebærer invalidepension. Bestemmelsen blev på generalforsamlingen i 2008 præciseret, således at supplerende engangsydelse udbetales til medlemmer, 'som ikke er erhvervsudygtige'. Præciseringen var begrundet i, at den tidligere formulering havde givet anledning til fortolkningstvivl, bl.a. når et medlem var tilkendt invalidepension, men udbetalingen endnu ikke var påbegyndt, fordi medlemmet fortsat oppebar sin løn.

Medlemmer, der søger og tilkendes invalidepension, informeres om reglerne om invalidepension, men ikke særskilt om reglerne for alderspension, da dette ikke er aktuelt.

Pensionskassen har udbetalt ydelser til medlemmet og til medlemmets efterladte iht. pensionsregulativet. Der er i pensionsregulativet ikke hjemmel til at udbetale supplerende engangsydelse. Hverken medlem eller klagerne har således lidt et tab og der foreligger ikke erstatningspådragende forhold i pensionskassens administration.

Pensionskassen fastholder, at der ikke kan udbetales supplerende engangsydelse til S.B.L.s arvinger."

Hertil har boet i skrivelse af 21/1 2009 til nævnet bemærket:

"Vi er blevet bedt om at kommentere brev fra JØP i ovennævnte sag, hvis vi mener, der er faktuelle fejl. Vores anke går på, at vi ikke har fået aktindsigt, og at vores far ikke er blevet orienteret om, at han kunne få sin supplerende engangsydelse udbetalt inden han fik invalidepension.

JØP medgiver i sit brev, at vores far ikke blev orienteret om engangsydelse. Ja. så burde vi måske være tilfredse!

Samtidig siger JØP, at pension består af invalidepension og alderspension, og at alderspensionen består af en løbende ydelse plus engangsydelsen. Derfor behøvede de ikke at orientere ham.

Vi bliver derfor nødt til at bemærke:
- At det ikke fremgår af regulativet, at alderspensionen består af de to dele.
- At der intet er til hinder for, at en person får sin supplerende engangsydelse udbetalt efter vedkommende er fyldt 60 år, efterfølgende bliver invalid og får sin invalidepension inden vedkommende er 67 år.
- At vi ser den supplerende engangsydelse som en kapital/ratepension, da indskud på den supplerende engangsydelse kan fravælges, og indskud reducerer det skattemæssige fradrag for indbetalinger til kapital og ratepensioner.

Hvis man ikke har ret til at få sin supplerende engangsydelse udbetalt som 60 årig, og inden overgang til invalidepension, bliver den enkelte således 'snydt' for den nedgang, man har haft i sine fradrag.

Når man vælger at indbetale til supplerende engangsydelse skyldes det ofte, at man har et kapitalbehov ved overgang til pension. Man har således en begrundet forventning om at få beløbet udbetalt, da man år efter år tager stilling til, om man vil vælge den supplerende engangsydelse til, uanset det reducerer ens skattemæssige fradrag.

Vi mener derfor ikke, at der kan være tale om, at supplerende engangsydelse indgår i en alderspensionering, men i en overgang til pensionering, som både kan være alders- og invalidepensionering, når det foregår, efter man er blevet 60 år. (Lovgivningskrav for udbetaling af rate/kapitalpension).

JØP skriver også, at man ikke kan 'få supplerende engangsydelse udbetalt, når man er erhvervsudygtig'. Efter vores tolkning af Regulativ 1, § 6a, kan man få udbetalt sin supplerende engangsydelse, hvis man ikke **oppebærer** invalidepension, hvilket må betyde, at man har fået tilkendt invalidepensionen. Således burde vores far have haft mulighed for at få den udbetalt indtil JØP have tilkendt ham invalidepensionen, hvis han havde fået den professionelle rådgivning, man bør kunne forvente af et pensionsselskab!

Forholder det sig anderledes end den ovenstående fortolkning, så virker det helt absurd, hvis ikke engangsydelsen kan udbetales, da alle 60-årige i så fald skulle få deres engangsydelse udbetalt. De kunne jo risikere at blive invalide og gå glip af den!!!

Vi fastholder således vores første anke og ser frem til Ankenævnets afgørelse."

Selskabet har ved skrivelse af 26/1 2009 til nævnet fastholdt det i skrivelse af 5/1 2009 anførte.

Af pensionsregulativet (Regulativ 1) fremgår bl.a.:

"**§ 6 a. Supplerende engangsydelse**
Stk. 1. Til medlemmer, for hvem der er indbetalt pensionsbidrag forud for den 1. januar 1993, og som ikke oppebærer invalidepension, udbetales ved pensionering i henhold til § 6 en supplerende engangsydelse beregnet på grundlag af de forud for nævnte dato indbetalte pensionsbidrag. Engangsydelsen kan på begæring kræves udbetalt fra det fyldte 60. år uafhængigt af, om medlemmet oppebærer hel eller delvis alderspension.

Stk. 2. Til medlemmer, for hvem der er indbetalt pensionsbidrag efter den 1. januar 1993, og som i overensstemmelse med reglerne i lov om beskatning af pensionsordninger m.v. har valgt at lade en del af de for dem indbetalte pensionsbidrag gå til udbetaling af en supplerende engangsydelse, udbetales der under samme betingelser som i stk. 1 en sådan supplerende engangsydelse, beregnet på grundlag af den hertil anvendte del af pensionsbidraget.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte supplerende engangsydelser kan, så længe engangsydelsen ikke er udbetalt, efter begæring konverteres til livsbetingede løbende ydelser til supplering af alderspensionen."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet det ikke godtgjort, at selskabet har ydet fejlagtig eller mangelfuld rådgivning til nu afdøde forsikrede. Henset hertil, og idet selskabets afgørelse i øvrigt findes at være i overensstemmelse med det gældende pensionsregulativ, kan nævnet ikke pålægge selskabet at udbetale supplerende engangsydelse til boet.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand